

Warszawa, 11 lipca 2013 r.

Tekst ostateczny sprawozdania dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich z działalności Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) w Polsce w 2012 r.¹

W rok 2012 wkroczyliśmy bezpośrednio po przeprowadzeniu udanego przeglądu SUE RMB (15.11.2011 r. Rada ds. Ogólnych przyjęła wypracowane przez polską prezydencję w Radzie UE Konkluzje ws. przeglądu SUE RMB) i po organizacji wysoko ocenionego II Dorocznego Forum SUE RMB (24-26.10.2011 r., Gdańsk)². Głównym zadaniem w 2012 r. było wdrożenie propozycji usprawnień w SUE RMB zawartych w Konkluzjach. Rok 2012 był także ważny w kontekście wysiłków koordynacyjnych na gruncie polskim – był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUE RMB w Polsce³, a także uruchomienia specjalnej podstrony internetowej MSZ poświęconej SUE RMB. W ramach rewizji Planu Działania SUE RMB udało się poszerzyć zaangażowanie Polski – stała się współkoordynatorem trzeciego Obszaru Priorytetowego – OP Kultura⁴ (MKiDN), a także zwiększyła liczbę projektów flagowych, których jest liderem.

Wydaje się, że aktywność w ramach SUE RMB stopniowo, choć nadal zbyt wolno, wzmacnia pozycję Polski nad Bałtykiem w wymiarze wielostronnym, jak i bilateralnym (głównie ze Szwecją i Finlandią). Konieczne jest dalsze zaangażowanie polskich podmiotów, szczególnie regionalnych oraz zwiększanie zainteresowania SUE RMB w administracji centralnej. Aktywność w SUE RMB powinna być elementem szerszej polityki bałtyckiej Polski.

Spis treści:

1. Działalność Zespołu ds. Strategii UE dla RMB
2. Wydarzenia z udziałem Narodowego Punktu Kontaktowego (NPK)
3. Projekty, których liderem (lub współliderem) jest Polska
4. Rozwój SUE RMB w 2012 r.

¹ Zgodnie z par. 6 pkt. 5 Regulaminu Pracy Zespołu roboczego do spraw koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce z 18.11.2011 r. Narodowy Punkt Kontaktowy sporządza projekt rocznego sprawozdania z prac Zespołu dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich.

² Forum SUE RMB pod hasłem „Nowe ambicje dla regionu Morza Bałtyckiego” (*New Ambitions for the Baltic Sea Region*) połączone było z XIII Szczytem Bałtyckiego Forum Rozwoju. Impreza zgromadziła ok. 750 uczestników – przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej państw regionu, instytucji europejskich (od Komisji Europejskiej po Komitet Regionów), think-tanków, organizacji pozarządowych i środowisk biznesowych, którzy dyskutowali nt. możliwości bardziej efektywnego wykorzystania potencjału regionu bałtyckiego, zwłaszcza w realiach kryzysu gospodarczego oraz wobec toczącego się w Radzie UE przeglądu SUE RMB.

³ Utworzony we wrześniu 2011 r.

⁴ Polska współkoordynuje jeszcze Obszar Priorytetowy Innowacje (MNIŚW) i Obszar Priorytetowy Biogeny (GIOŚ).

1. Działalność Zespołu ds. SUE RMB

Zespół roboczy do spraw koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (Zespół ds. SUE RMB) został powołany 5 września 2011 r. na mocy Zarządzenia nr 1 Przewodniczącego Komitetu ds. Europejskich. Zgodnie z par. 5 Zarządzenia, Zespół spotyka się na posiedzeniach cztery razy do roku. W roku 2012 r. odbyły się następujące posiedzenia Zespołu: 23.03; 16.07; 5.11; 10.12.

Zgodnie z założeniem, posiedzenia Zespołu służyły do regularnego omawiania bieżących zagadnień związanych ze Strategią UE dla RMB. Umożliwiły systematyczne podnoszenie tematyki SUE RMB zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym oraz uświadamianie polskim podmiotom podstawowych korzyści z funkcjonowania projektów w ramach SUE RMB (lepszą widoczność, promocja, pozyskanie środków na już istniejące projekty oraz umiędzynarodowienie partnerów).

Rok 2012 zdominowały tematy związane z realizacją rekomendacji zawartych w Konkluzjach Rady ds. Ogólnych ws. przeglądu SUE RMB z 15.11.2011 r., tj. dokończenie prac nad celami i wskaźnikami w SUE RMB, doprecyzowanie ról poszczególnych podmiotów, rewizja/aktualizacja zapisów Planu Działania SUE RMB, w tym wzmocnienie polskiej obecności i polskiej optyki w odniesieniu do współpracy sektorowej, poprawa koordynacji zarządzania SUE RMB i zwiększenie jej widoczności. Znalazło to odzwierciedlenie w tematach dyskusji prowadzonych w ramach Zespołu.

Na **II posiedzeniu Zespołu 23 marca 2012 r.** omówione zostały plany prezydencji duńskiej wynikające z rekomendacji Rady ds. Ogólnych z 15.11.2011 r. (prezydencja DK zapowiedziała uzgodnienie zapowiedzianego katalogu celów i wskaźników, doprecyzowanie ról i zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów realizujących Strategię; na czerwiec 2012 r. w Kopenhadze zaplanowano III Doroczne Forum SUE RMB, połączone ze Szczytem Bałtyckiego Forum Rozwoju). Na przykładach omówiono zjawisko pośredniej realizacji Strategii przez znaczną liczbę projektów wdrażanych w ramach Programów Operacyjnych w Polsce (wysoka zbieżność priorytetów SUE RMB szczególnie z POIiŚ). Omówiono możliwość wzmocnienia polskiej obecności w SUE RMB poprzez wprowadzenie nowych polskich projektów do Planu Działania. II posiedzenie Zespołu wykazało, że wiele projektów realizowanych przez PO jest zbieżnych z priorytetami SUE RMB i nadaje się do włączenia do Planu Działania. Dotyczy to szczególnie projektów środowiskowych i energetycznych. Problemem jest jednak brak świadomości wielu beneficjentów, że ich projekty realizują cele SUE RMB. Tymczasem lepsze sieciowanie polskich podmiotów, tj. nawiązywanie efektywnej i trwałej współpracy w obrębie kraju oraz znalezienie partnerów transnarodowych mogłoby umożliwić rozszerzenie ich działalności oraz poprawić widoczność Polski w SUE RMB.

Podczas **III posiedzenia Zespołu 16 lipca 2012 r.** podsumowano działania prezydencji duńskiej (przyjęcie Konkluzji Rady ds. Ogólnych ws. zakończenia przeglądu SUE RMB 26.06.2012 r.

zawierających trzy nadrzędne cele SUE RMB: *Save the Sea, Connect the Region, Increase Prosperity*) oraz przedyskutowano kwestię miejsca SUE RMB w nowym okresie programowania 2014-2020. Omówiono dwie propozycje utworzenia *Seed Money Facility* (SMF), mechanizmu finansowego, który wspierałby początkową fazę rozwoju projektu w ramach SUE RMB (w oparciu o struktury Instytutu Szwedzkiego oraz przy strukturach Programu Region Morza Bałtyckiego - BSR). Omówiono stan prac nad negocjacjami pakietu legislacyjnego dla polityki spójności (PS) 2014-2020, przebieg prac związanych z programowaniem PS w przyszłej perspektywie, w tym opracowywany przez MRR dokument założenia Umowy Partnerstwa (UP) oraz omówiono wymagane sposoby uwzględnienia strategii makroregionalnych w dokumentach strategicznych przyszłej PS (Wspólne Ramy Strategiczne (WRS), UP, program operacyjny) i dokumentach programowych. Zgodnie z ustaleniami państw członkowskich (PCz) realizację strategii makroregionalnych powinny wspierać wszystkie Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI), a więc nie tylko te związane z polityką spójności, jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, ale również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Dodatkowo, SUE RMB powinna być wdrażana także w ramach innych powiązanych tematycznie polityk i instrumentów finansowych UE.

W oparciu o proponowane przez KE różne metody podejścia do wdrażania strategii makroregionalnych w okresie 2014-2020 (np. wydzielenie odrębnych osi priorytetowych w PO, organizowanie specjalnych naborów projektów powiązanych ze strategią, itp.) podjęto dyskusję nt. potencjalnych instrumentów, które pozwoliłyby w przyszłej perspektywie na bardziej efektywne wdrażanie SUE RMB w Polsce. Należy wypracować wspólne podejście, które zapewni poczucie współodpowiedzialności i zaangażowania wśród wszystkich zaangażowanych podmiotów, w tym przede wszystkim Instytucji Zarządzających (IZ), i dodatkowo pozwoli wykorzystywać SUE RMB także jako narzędzie do realizacji krajowych i regionalnych interesów w tym regionie. Uczestnicy spotkania zostali poproszeni o pisemne wkłady nt. oczekiwań wobec SUE RMB w przyszłym okresie, możliwości wdrażania SUE RMB w ramach przyszłych programów operacyjnych oraz obecności SUE RMB w strategiach zintegrowanych/regionalnych (rozesłano ankietę, której efekty zostały wykorzystane przez MRR w pracach nad Umową Partnerstwa). Na spotkaniu podsumowano także bieżącą działalność OP współkoordynowanych przez polskie podmioty (GIOŚ i MNiSW).

III posiedzenie Zespołu potwierdziło potrzebę usprawnienia i poprawy przepływu informacji nt. bieżącej agendy SUE RMB, a w szczególności prac nad przyszłą perspektywą oraz sposobów odzwierciedlenia celów SUE RMB w zapisach poszczególnych programów operacyjnych.

IV posiedzenie Zespołu odbyło się **5.11.2012 r.**⁵ i poświęcone zostało trwającej wówczas rewizji Planu Działania (PD) SUE RMB, wprowadzeniu do PD nowych projektów/obszarów

⁵ IV posiedzenie odbyło się w Warszawie, w Pałacyku na Foksal 6. Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele NPK, resortów zaangażowanych we wdrażanie SUE RMB, przedstawiciele Instytucji Zarządzających (IZ) na szczeblu krajowym (MRR) oraz regionalnym, przedstawiciele Krajowej Instytucji Wspomagającej PO KL, Focal Points ds. SUE RMB (punkty kontaktowe w Polsce dla poszczególnych OP).

priorytetowych koordynowanych przez Polskę oraz planowanemu do uruchomienia w 2013 r. funduszowi wsparcia *Seed Money Facility*.

NPK zachęcał do dalszego poszukiwania obszarów współpracy ponadnarodowej z wykorzystaniem możliwości jakie daje SUE RMB – instrument parasolowy, który zyskuje na znaczeniu i staje się obok Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB), trwałym elementem architektury współpracy regionalnej. W ramach RPMB, a także SUE RMB (nowe Działanie Horyzontalne ukierunkowane na współpracę z sąsiadami⁶) na znaczeniu zyskuje współpraca z Rosją, w tym szczególnie z Obwodem Kaliningradzkim. PD pozostaje dokumentem elastycznym i otwartym, do którego nadal będzie można zgłaszać propozycje Projektów Flagowych. Najważniejsze zmiany dotyczą konsolidacji niektórych Obszarów Priorytetowych, jak też wyodrębnienia nowych OP: Kultura, Zdrowie, Turystyka, Bezpieczeństwo, Edukacja. Polska także zgłosiła szereg nowych propozycji, m.in. gotowość współkoordynacji OP Kultura (MKiDN wspólnie z Niemcami), wprowadzenia nowego projektu flagowego do OP Turystyka⁷ oraz projektu SUBMARINER⁸ do OP Innowacje. Nowy PD doprecyzowuje pojęcie Projektu Flagowego (PF) oraz określa ścieżkę postępowania dla projektodawców zainteresowanych włączeniem ich projektów do PD.

W dyskusji poruszono potrzebę pogłębionej debaty nt. polskich priorytetów w ramach RMB, które mogłyby być realizowane z wykorzystaniem SUE RMB. Uczestnicy zgodzili się, że potrzebna jest dyskusja na forum Zespołu nt. zakresu i sposobów uwzględniania SUE RMB w nowej perspektywie finansowej.

V posiedzenie Zespołu 10 grudnia 2012 r.⁹ poświęcone było wdrażaniu Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w nowym okresie programowania. Przedstawiciel Komisji Europejskiej przedstawił strategiczną wizję współpracy w regionie w nowej perspektywie finansowej. Wskazał na dotychczasowe fragmentaryczne podejście państw regionu M. Bałtyckiego do współpracy makroregionalnej. Współpraca regionalna nie jest obecnie procesem zintegrowanym i komplementarnym do polityki narodowej, brak stabilnych i spójnych mechanizmów współpracy regionalnej, która jest prowadzona w oderwaniu od strategicznej wizji rozwoju kraju i poszczególnych regionów. Istnieje potrzeba włączania koncepcji makroregionalnej do dyskusji o planowaniu strategicznym w nowym okresie programowania. Operacjonalizacja tego założenia odbywa się poprzez uwzględnianie SUE RMB we Wspólnych Ramach Strategicznych (Common Strategic Framework), Umowach Partnerstwa i programach operacyjnych, a także poprzez przepływ informacji w ramach samej Komisji.

⁶ Horizontal Action Neighbours – To increase the cooperation with neighbouring countries to tackle joint social and environmental challenges in the Baltic Sea Region.

⁷ Zgłoszony przez MSiT, liderem PF miałyby być Polska Unia Mobilności Aktywnej PUMA.

⁸ Jednym z liderów projektu SUBMARINER jest Instytut Morski w Gdańsku.

⁹ W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele NPK, Komisji Europejskiej, resortów, regionów, instytucji zarządzających programami operacyjnymi, Interact Point Turku oraz inne podmioty zaangażowane we wdrażanie SUE RMB.

Swoją ocenę SUE RMB w kontekście nowej perspektywy finansowej przedstawili także przedstawiciele MRR i Urzędu Marszałkowskiego Woj. Pomorskiego. W celu bardziej efektywnego wdrażania SUE RMB, wśród możliwych działań ją wspierających w ramach poszczególnych programów operacyjnych należałoby rozważyć wydzielenie specjalnej osi priorytetowej powiązanej z SUE RMB, oddzielne przeznaczenie określonego procenta środków na SUE RMB, organizowanie specjalnych naborów projektów powiązanych z SUE RMB, przydzielanie dodatkowych punktów - w trakcie procedury oceny wniosków projektowych - projektom powiązanych ze Strategią, zwiększenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących Strategii wśród potencjalnych beneficjentów.

Kontakty Narodowego Punktu Kontaktowego z członkami Zespołu odbywały się także regularnie między posiedzeniami Zespołu. Wielokrotnie drogą elektroniczną, szczególnie w II połowie roku, konsultowane było stanowisko Polski w odniesieniu do zmian w Planie Działania SUE RMB. Szczególnie intensywne kontakty utrzymywane były z MTBiGM, MŚ, MG, MNiSW, GIOŚ, MSW, MKiDN.

Rok 2012 był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania *Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUE RMB w Polsce*. Posiedzenia Zespołu oraz kontakty robocze z jego członkami drogą mailową okazały się dość skuteczną metodą koordynacji tematyki związanej z SUE RMB na gruncie polskim. Uzupełniane były także dyskusjami nt. SUE RMB w ramach innych spotkań z udziałem Narodowego Punktu Kontaktowego ds. SUE RMB (pkt. 2 Sprawozdania). Rośnie zainteresowanie możliwościami, jakie niesie funkcjonowanie w ramach SUE RMB, zwłaszcza w województwach i podmiotach pozarządowych. Także dzięki pracom w ramach Zespołu udało się w 2012 r. doprowadzić do przyjęcia przez Polskę odpowiedzialności za współkoordynację nowego Obszaru Priorytetowego Kultura (MKiDN).

Pewnym mankamentem jest sporadyczny udział w posiedzeniach przedstawicieli resortów i innych instytucji szczebla decyzyjnego (minimum wicedyrektor departamentu). Wydaje się też, że dyskusje na forum Zespołu nie mają zasadniczego wpływu na wzrost zainteresowania włączaniem SUE RMB do strategicznych planów i programów pracy komórek uczestniczących, szczególnie poziomu centralnego (ministerstwa), a także do krajowych dokumentów strategicznych. SUE RMB postrzegana jest nadal jako spore obciążenie i dodatkowe zadanie, a nie użyteczne narzędzie realizacji celów przez dany podmiot, czy szansa na wzmocnienie korzyści ze współpracy międzynarodowej. Wynika to w dużym stopniu ze skomplikowanej natury samej SUE RMB. Widoczny jest wprawdzie wzrost zainteresowania wybranych podmiotów zaangażowaniem w SUE RMB, ale nie ma on charakteru zmiany systemowej.

Resorty sprawnie reagowały na robocze prośby o stanowisko w danej sprawie. W przypadku specjalistycznego lub horyzontalnego zagadnienia, do którego trzeba się odnieść, niekiedy problemem było dotarcie do właściwej komórki odpowiadającej za temat, a nie biorącej bezpośredniego udziału w pracach Zespołu. Doświadczenia 2012 r. pokazują, że często konieczne jest skonsultowanie stanowiska w bardzo krótkim terminie.

2. Wydarzenia z udziałem Narodowego Punktu Kontaktowego ds. SUE RMB (NPK)

Poza koordynacją wdrażania Strategii UE dla RMB poprzez działalność Zespołu roboczego, NPK¹⁰ był inicjatorem i uczestnikiem wielu wydarzeń poświęconych SUE RMB.

Spotkania z udziałem polskich podmiotów spoza Zespołu ds. SUE RMB

NPK organizował i uczestniczył w spotkaniach, angażujących polskie podmioty spoza Zespołu roboczego, w czasie których omawiane były możliwości, jakie stwarza przynależność do SUE RMB. 3.02.2012 r. w MSZ odbyła się **narada z udziałem resortów oraz ośrodków analitycznych (PISM, OSW)** dot. strategii polskiej obecności w regionie Morza Bałtyckiego, w tym w ramach SUE RMB. Finansowanie strategii makroregionalnych ze środków polityki spójności były przedmiotem **spotkania NPK z przedstawicielami departamentów w MSZ i MRR** (15.03.2012 r.). 22.03.2012 r. Dyr. DPE H. Mościcka-Denys spotkała się w MSZ z **przedstawicielami Min. Sportu i Turystyki** ws. wprowadzenia projektów realizowanych przez resort sportu i turystyki do Planu Działania SUE RMB.

Temat współpracy w regionie Morza Bałtyckiego, w tym SUE RMB, poruszony został 15-16.05.2012 r. w Tallinnie w czasie **narady regionalnej ambasadorów RP** akredytowanych w państwach Europy Północnej i Środkowej, której honorowym gościem był Prezydent Estonii T.H. Ilves, współtwórca koncepcji SUE RMB. Przy tej okazji odbyły się konsultacje polsko-estońskie (wiceminister SZ G. Bernatowicz z wiceminister SZ MSZ Estonii K. Tael), których elementem była tematyka SUE RMB.

29.05.2012 r. w Warszawie NPK uczestniczył w rozmowach z **przedstawicielami Nordyckiej Rady Ministrów**, które stanowiły kolejny krok na drodze do nawiązania regularnej współpracy Polski z NRM, w tym w ramach SUE RMB (szczególnie w odniesieniu do współpracy kulturalnej).

Przedstawiciele NPK uczestniczyli także w wydarzeniach, podczas których promowali SUE RMB przybliżając korzyści płynące z udziału w tej strukturze – 5.09.2012 w Łodzi w **konferencji Realizacja projektów z sektorów kultury, zdrowia i szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w kontekście Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego** oraz 28.09.2012 w Giżycku w **Konferencji podsumowującej wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013**.

SUE RMB była także jednym z tematów **narady regionalnej 11-12.10.2012 w Szczecinie** z udziałem Minister Grażyny Bernatowicz, Marszałka Zachodniopomorskiego Olgierda Geblewicza, Ambasadorów akredytowanych w państwach regionu Morza Bałtyckiego, Konsulów Generalnych, Kierowników WPHI oraz IP, przedstawicieli administracji centralnej, władz lokalnych Województw Polski Północnej, środowisk biznesowych i naukowych.

¹⁰ Od października 2010 r. funkcję Narodowego Punktu Kontaktowego ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego pełni Departament Polityki Europejskiej MSZ.

25.10.2012 NPK uczestniczył w **konferencji Europa Innowacji** podsumowującej kolejny rok realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO Kapitał Ludzki, zorganizowanej przez Krajową Instytucję Wspomagającą – Centrum Projektów Europejskich. Druga część konferencji koncentrowała się wokół wdrażania SUE RMB w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz polsko – szwedzkiej współpracy przy poszczególnych projektach. Konferencję połączono z targami, podczas których beneficjenci i instytucje prezentowały materiały informacyjne na temat swojej działalności. Polski NPK informował o możliwościach współpracy ponadnarodowej w ramach SUE RMB (stoisko z materiałami informacyjnymi).

20.11.2012 r. w Warszawie przedstawiciel NPK wziął udział w innym wydarzeniu organizowanym przez KIW – **międzynarodowym Forum Partnerskim**. Przedstawiciel DPE uczestniczył w **panelu *European Social Fund Transnational cooperation within the objectives of the Baltic Sea Region Strategy – empowerment of social dimension***, podczas którego odbyła się dyskusja nt. znaczenia SUE RMB dla rozwoju współpracy w regionie.

NPK uczestniczył także w kilku posiedzeniach (m.in. 11.10.2012 r.) **Komitetu Konsultacyjnego Programu Transnarodowego Region Morza Bałtyckiego** (BSR), organizowanych przez MRR, podczas których omawiano współzależność i możliwości współpracy między SUE RMB a Programem.

Spotkania w gronie NPK

NPK uczestniczył ponadto w bieżących dyskusjach nt. SUE RMB w gronie wszystkich NPK makroregionu – formacie zapoczątkowanym w grudniu 2011 r. przez polską prezydencję w RUE. W 2012 r. odbyło się kilka takich spotkań z udziałem Komisji Europejskiej, poświęconych bieżącym kwestiom związanym z finalizacją przeglądu SUE RMB, uruchomieniu mechanizmu wsparcia finansowego dla projektów SUE RMB *Seed Money Facility* oraz rewizji Planu Działania, gdzie głównym tematem było wprowadzenie celów i wskaźników, współpraca z państwami trzecimi oraz utworzenie lub konsolidacja Obszarów Priorytetowych i Działań Horyzontalnych (**13.02. Kopenhaga, 15.05.2012 w Bruksela, 11.06.2012 r. Bruksela, 17.10.2012 r. Bruksela**). Podczas tych spotkań Polska wyrażała zainteresowanie koordynowaniem nowego Obszaru Priorytetowego *Kultura*.

20.03-22.03. w Wilnie przedstawiciel NPK uczestniczył w **III spotkaniu roboczym dotyczącym przyszłości SUE RMB**, poprzedzonym konsultacjami KE z Narodowymi Punktami Kontaktowymi oraz Koordynatorami Obszarów Priorytetowych w odniesieniu do rewizji Planu Działania oraz wypracowania wskaźników i celów Strategii. W dyskusjach panelowych poruszono zagadnienia dotyczące wdrażania Strategii zarówno w starym okresie programowania, jak i w okresie 2014 – 2020. Omówiono przykłady dobrych praktyk z regionu w zakresie wdrażania SUE RMB.

23-27.04.2012 w Berlinie polski NPK uczestniczył w ***Baltic Sea Days***, zorganizowanych przez niemiecką prezydencję w Radzie Państw Morza Bałtyckiego przy okazji obchodów 20 rocznicy powołania tej organizacji. W tych dniach odbył się szereg spotkań towarzyszących: spotkanie NPK ds. SUE RMB państw makroregionu, wspólne posiedzenie Grupy Wysokiego Szczebla ds.

SUE RMB oraz Strategii UE dla regionu Dunaju oraz pierwsze wspólne spotkanie przedstawicieli RPB, Wymiaru Północnego UE oraz SUE RMB. Omówiono potrzebę unikania dublowania działań struktur regionalnych oraz poszukiwania synergii.

18-19.06.2012 w Kopenhadze, z udziałem ponad 800 osób, odbyło się **III Doroczne Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)** oraz **XIV Szczyt Bałtyckiego Forum Rozwoju (BDF)** zorganizowane przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej KE, BDF, duńską prezydencję w Radzie UE, duński Region Stołeczny i Region Zelandii oraz szwedzki Region Skåne. Motywem przewodnim, przedstawionym pod hasłem „*Connecting Europe – Smart and Green Partnerships*”, był wzrost i konkurencyjność w regionie Morza Bałtyckiego, ze szczególnym naciskiem na rozwój infrastruktury, projekty inwestycyjne oraz współpracę w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego (PPP). Sekretarz Stanu w MSZ Piotr Serafin wziął udział w dyskusji panelowej „*How to Boost Economic Growth and Competitiveness in the Baltic Sea Region?*”, podczas której zastanawiano się nad najlepszymi sposobami stymulacji wzrostu gospodarczego, roli partnerstwa publiczno – prywatnego w ożywieniu gospodarki oraz wkładu SUE RMB do realizacji celów strategii Europa 2020. Dyrektor DPE Pani Henryka Mościcka – Dendys moderowała panel dotyczący rewizji Planu Działania SUE RMB.

19-10.09.2012 w Lillestrøm (Norwegia), z udziałem przedstawiciela polskiego NPK, odbyła się **Konferencja Programu Regionu Morza Bałtyckiego (Baltic Sea Region Programme Conference 2012)**, podczas której przedstawione zostały m.in. założenia Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020, a także powiązania pomiędzy SUE RMB a Programem Region Morza Bałtyckiego (BSR) 2014-2020.

30-31.10.2012 w Tallinnie przedstawiciel NPK wziął udział w warsztatach dotyczących sposobów promowania i informowania nt. Strategii UE dla RMB.

12.11.2012 r. w Brukseli Dyr. H. Mościcka-Dendys wzięła udział w **konferencji poświęconej poszukiwaniu synergii między działalnością Nordyckiej Rady Ministrów i regionów nadbałtyckich a SUE RMB**, która została zorganizowana przez KE, NRM i Informal Baltic Sea Group. Dyr. Mościcka-Dendys uczestniczyła w panelu *Reinforcing the political relevance of the EU Strategy of the Baltic Sea Region*, prezentując polskie stanowisko ws. SUE RMB oraz zaangażowanie polskich podmiotów we współpracę regionalną.

Grupa Przyjaciół Prezydencji

Specjalny wysłannik NPK (Pani Joanna Held ze Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE) uczestniczył w Brukseli w serii posiedzeń Grupy Przyjaciół Prezydencji ds. SUE RMB (**27.04; 7.05; 16.05, 30.05**), podczas których wypracowany został tekst konkluzji ws. zakończenia przeglądu SUE RMB przyjętych 26.06.2012 r.

Konsultacje bilateralne

NPK angażował się także w bilateralną wymianę poglądów nt. SUE RMB z poszczególnymi partnerami nad Bałtykiem. **20.02.2012 r.** odbyły się nieformalne konsultacje z przedstawicielami

niemieckiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nt. wdrażania SUE RMB w Polsce; **9.03.2012** r. w Warszawie Dyr. H. Mościcka-Dendys spotkała się z Robertem Hallem, szefem Baltic Sea Unit w Instytucie Szwedzkim, podczas którego omówiono możliwości ew. współpracy polsko-szwedzkiej z wykorzystaniem zaplecza BSU. **17.04.2012** r. w Warszawie odbyły się rozmowy nt. wdrażania Strategii ze specjalnym wysłannikiem estońskiego Min. SZ ds. współpracy bałtyckiej, Ambasadorem Raulem Malkiem. **20.04.2012** w Warszawie odbyły się konsultacje polsko-fińskie, poświęcone m.in. SUE RMB i Wymiarowi Północnemu. Obie strony wyraziły zainteresowanie opublikowaniem wspólnego artykułu ministrów spraw zagranicznych Polski i Finlandii nt. współpracy w regionie Morza Bałtyckiego¹¹. SUE RMB była także przedmiotem konsultacji wiceminister SZ Beaty Stelmach z Dyrektorem Generalną w MSZ Szwecji Evą Walder **8.05.2012** r. w Warszawie.

Przekazywanie doświadczeń

Przedstawiciele NPK angażowali się ponadto w przekazywanie doświadczeń z wdrażania SUE RMB w Polsce oraz z przeprowadzonego w czasie polskiej prezydencji w RUE przeglądu Strategii. 30-31.01.2012 r. w Bukareszcie wystąpili na **2-gim spotkaniu Narodowych Punktów Kontaktowych oraz Koordynatorów Obszarów Priorytetowych Strategii UE dla Regionu Dunaju** oraz 27.09.2012 r. na **konferencji poświęconej wdrażaniu Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego**, która odbyła się w **Druskiennikach** na Litwie (w ramach przygotowań LT do prezydencji w RUE w II poł. 2013 r.).

Należy także odnotować udział polskiego Koordynatora Obszaru Priorytetowego Biogeny (PA Nutri), Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Pana A. Jagusiewicza w spotkaniu sieci szwedzkich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (zorganizowane przez szwedzką agencję Tillväxtverket), które odbyło się **15.10.2012 r. w Sztokholmie**.

Udział w wydarzeniach

NPK uczestniczył w innych wydarzeniach publicznych, podczas których omawiana była tematyka SUE RMB. 28.03.2012 r. w Warszawie Dyr. H. Mościcka-Dendys była jedną z panelistek **konferencji**, poświęconej współpracy w regionie Morza Bałtyckiego ***Cooperation or Competition in the Baltic Sea Region***, zorganizowanej przez PISM i Konrad Adenauer Stiftung. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele państw regionu (RU, FI, DE, DK, LT, LV), w tym m.in. Dyrektor Bałtyckiego Forum Rozwoju H. Brask. B. Henningsen z Uniwersytetu Humboldta w Berlinie zaprezentował *Political State of the Region Report*. Wydarzenie było okazją do przedstawienia polskich działań w regionie Morza Bałtyckiego, w tym w ramach SUE RMB.

¹¹ Artykuł Ministrów R. Sikorskiego i E. Tuomioji nt. Bałtyku został opublikowany 22.02.2013 r.

Stanowisko Rządu RP

NPK opracował też **Stanowisko Rządu RP ws. Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego COM (2012) 128 z 23.03.2012 r.**, które zostało przyjęte 12.04.2012 r. przez Komitet do Spraw Europejskich w trybie obiegowym.

W Stanowisku Rząd RP z zadowoleniem przyjął Komunikat Komisji Europejskiej dotyczący Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, który był odpowiedzią na praktyczne rekomendacje wypracowane przez polską prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Rząd RP co do zasady poparł działania zmierzające do poprawy efektywności wdrażania pierwszej strategii makroregionalnej UE, jaką jest SUE RMB. Poparł propozycje Komisji Europejskiej dotyczące wprowadzenia celów i wskaźników (taką potrzebę zgłaszał już od momentu rozpoczęcia prac nad Strategią; wprowadzenie celów i wskaźników pomoże w lepszej ocenie efektywności SUE RMB, ułatwi informowanie o niej i poprawi widoczność całego instrumentu, a także przysłuży się skoncentrowaniu działań w ramach Planu Działania SUE RMB). Rząd RP poparł wprowadzenie trzech nowych głównych celów SUE RMB (*overall objectives*): „Ocalenie morza” (*Save the Sea*), „Rozwój połączeń w regionie” (*Connect the Region*), „Zwiększenie dobrobytu” (*Increase Prosperity*). Wydaje się, że taki zestaw głównych celów pozwala na zachowanie równowagi pomiędzy obszarami zainteresowania Strategii – stan środowiska stanowi istotne, ale nie dominujące wyzwanie przed jakim stoi region. Rząd RP poparł towarzyszące celom głównym poziomy docelowe i wskaźniki (*targets and indicators*), których szczegółowy wykaz został przedstawiony przez KE 30 marca 2012 r. (założeniem leżącym u podstaw prac nad celami i wskaźnikami było, iż nie będą stanowiły one nowych obciążeń dla państw członkowskich, a jedynie wywodzić się będą z już podjętych zobowiązań w ramach innych formatów i dokumentów np. Europa 2020, HELCOM).

Rząd RP zasadniczo poparł przedstawione w Komunikacie sposoby na zwiększenie skuteczności wysiłków państw członkowskich makroregionu zmierzających do dostosowania podejmowanych decyzji politycznych i dostępnych funduszy do celów SUE RMB. Jednocześnie opowiedział się za zachowaniem elastyczności w odniesieniu do skali dostosowania dokumentów programowych na poziomie rządowym i samorządowym do celów SUE RMB. Rząd RP był przeciwny narzucaniu sztywnych rozwiązań w zakresie powiązania działań Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego z polityką spójności i instrumentem *Connecting Europe Facility* (CEF) i zaangażowania ich środków finansowych (odgórne regulacje obligujące do ukierunkowania interwencji funduszy pod kątem priorytetów SUE RMB). Przekierowywanie środków na SUE RMB z programów operacyjnych i CEF powinno wynikać z celów strategicznych, jak również naturalnej potrzeby i zainteresowania współpracą poszczególnych beneficjentów.

Rząd RP z satysfakcją odnotował zawarte w Komunikacie propozycje dotyczące doprecyzowania ról i zakresów odpowiedzialności wszystkich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie SUE RMB. Rząd RP poparł wnioski dotyczące potrzeby większego zaangażowania we wdrażanie SUE RMB ze strony sektora prywatnego. Z satysfakcją przywitał także zapisy dotyczące potrzeby szerszego zaangażowania państw trzecich w regionie.

Rząd RP poparł zapisy dotyczące promowania wiedzy na temat Strategii. Na gruncie polskim, wychodząc naprzeciw potrzebie informowania i zwiększania widoczności SUE RMB, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jako Narodowy Punkt Kontaktowy, uruchomiło specjalną stronę internetową, na której zgromadzone są kluczowe dokumenty dot. Strategii, a także aktualne wydarzenia i dyskusje dot. tej inicjatywy.

(<http://www.polskawue.gov.pl/Strategia,UE,dla,regionu,Morza,Baltyckiego,8002.html>).

Rząd RP podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko ws. postrzegania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, przede wszystkim, jako inicjatywy służącej poprawie skuteczności realizacji polityk europejskich, takich jak, między innymi, polityka spójności, polityka transportowa, polityka ochrony środowiska, polityka innowacyjności, a nie forum generowania nowych inicjatyw, zmierzających do pogłębienia współpracy między państwami regionu, które mogłyby zagrozić integralności Unii Europejskiej. Rząd RP zwrócił uwagę na konieczność ciągłej dbałości o to, by działania prowadzone w ramach Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego nie przyczyniły się do fragmentaryzacji rynku wewnętrznego, a wręcz przeciwnie, znacząco wpłynęły na zwiększenie jego spójności.

18.05.2012 r. w Warszawie odbyło się **posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej Sejmu RP z udziałem Podsekretarza Stanu w MSZ Macieja Szpunara**, w czasie którego rozpatrzono Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (COM (2012) 128 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego Stanowisko Rządu RP (poseł sprawozdawca Piotr Naimski). Komisja nie zgłosiła uwag do ww. dokumentów.

3. Projekty, których koordynatorem/liderem jest Polska

Do 2012 r. Polska pełniła rolę koordynatora (*Priority Area Coordinator*) dwóch Obszarów Priorytetowych SUE RMB:

1. **Obszaru Priorytetowego Biogeny (PA Nutri) *Ograniczenie zrzutów substancji biogenych do morza do poziomów akceptowalnych*** (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wspólnie z Finlandią)
2. **Obszaru Priorytetowego Innowacje (PA Inno) *Pełne wykorzystanie potencjału regionu w zakresie badań oraz innowacyjności*** (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspólnie ze Szwecją).

W 2012 r., w ramach rewizji Planu Działania, Polska (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) wspólnie z Niemcami, podjęła się odpowiedzialności za koordynację trzeciego

3. Obszaru Priorytetowego Kultura (PA Culture) Rozwój i promocja wspólnej kultury i tożsamości kulturowej.

Polska jest także liderem w kilku Projektach Flagowych (Flagship Projects), m.in.:

- Ocena potrzeby usuwania broni chemicznej (GIOŚ)
 - Sub – projekt CHEMSEA: Amunicja chemiczna – odnalezienie i oszacowanie (Instytut Oceanologii PAN, Sopot)
- Usunięcie pozostałych barier dla jednolitego rynku (MG, wspólnie z SE)
- Rozwój pogłębionej współpracy w zakresie technologii środowiskowych dla tworzenia nowych rozwiązań biznesowych (MŚ, Główny Instytut Górnictwa)
- Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich (MRiRW, wspólnie z SE)
- Promowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego (UM Woj. Pomorskiego)
- PartiSEApate – zarządzanie na różnych poziomach w planowaniu przestrzennym obszarów morskich regionu Morza Bałtyckiego (Instytut Morski w Gdańsku)
- Sieć Współpracy SUBMARINER: Działania i inicjatywy na rzecz innowacyjnego i zrównoważonego korzystania z zasobów Morza Bałtyckiego (współlider Instytut Morski w Gdańsku)

Polska uczestniczy także w wielu projektach flagowych jako partner uczestniczący, a także – pośrednio – w projektach koordynowanych przez struktury, których jesteśmy członkiem, tj. HELCOM, Partnerstwo Wymiaru Północnego ds. zdrowia i pomyślności społecznej, czy Sekretariat Rady Państw Morza Bałtyckiego. W sumie Polska zaangażowana jest w kilkadziesiąt projektów w ramach SUE RMB.

Poniżej szczegółowy opis projektów z udziałem Polski.

Obszar Priorytetowy Biogeny (PA Nutri) – Ograniczenie zrzutów substancji biogennych do morza do poziomów akceptowalnych (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wspólnie z Finlandią)

Nadrzędnym celem OP Biogeny jest osiągnięcie dobrego stanu środowiska morskiego, włączając w to optymalny poziom biogenów. W 2012 roku koordynatorzy OP Biogeny ustalili cele i wskaźniki dla koordynowanego obszaru. Zarówno cele jak i wskaźniki są zbieżne z Bałtyckim Planem Działań przyjętym przez wszystkie kraje nadbałtyckie w 2007 r. w ramach Konwencji Helsińskiej.

Koordynatorzy OP Biogeny wyszli z inicjatywą powołania tzw. Komitetu Sterującego (KS). Zadaniem Komitetu jest wspieranie Koordynatorów OP Biogeny w podejmowaniu decyzji dotyczących oceny i przyjmowania nowych projektów flagowych, czy też podejmowania nowych inicjatyw tj. organizowanie warsztatów tematycznych. Pierwsze spotkanie KS odbyło się 26 kwietnia 2012 r. w Warszawie, na którym opracowano i przyjęto ogólne zasady prac grupy oraz określono długoterminowe zadania do realizacji. W spotkaniach Komitetu udział biorą Narodowe Punkty Kontaktowe dla OP Biogeny, przedstawiciele projektów flagowych, przedstawiciel Komisji Europejskiej oraz przedstawiciel Sekretariatu HELCOM.

Dodatkowo w październiku 2012 r. w Kopenhadze, odbyło się wspólne seminarium OP Biogeny, OP AGRI razem z 4. Forum Rolno-środowiskowym HELCOM (AGRI/ENV Forum 4/2012). Spotkanie zostało zorganizowane w formule back-to-back z doroczną konferencją projektów rolno-środowiskowych w celu zgromadzenia szerokiego grona interesariuszy tematów rolnictwa i eutrofizacji w regionie Morza Bałtyckiego.

Od 2010 r. w ramach OP Biogeny razem były prowadzone 4 projekty flagowe. Obecnie w ramach Obszaru realizowane są 3 projekty flagowe: PRESTO, którego celem jest ograniczenie o 500 ton ładunku biogenów z oczyszczalni ścieków poprzez inwestycje, budowanie zdolności i szkolenia; Baltic DEAL, którego celem jest promowanie najlepszych praktyk rolno - środowiskowych w celu ograniczenia strat substancji biogennych z rolnictwa; oraz badanie identyfikacyjne dla Białorusi, w ramach którego identyfikuje się najbardziej naglące potrzeby dotyczące projektów międzynarodowych w celu ograniczenia ładunku biogenów z Białorusi.

Polska w ramach OP Biogeny uczestniczyła w następujących projektach flagowych:

Projekt Flagowy: „Stopniowe zaprzestanie użycia fosforanów w detergentach”- zakończony w 2011 r.

Celem projektu było udzielanie wsparcia państwom regionu Morza Bałtyckiego we wdrażaniu Zalecenia HELCOM 28E/7, np. krajowych działań legislacyjnych mających na celu ograniczenie użycia fosforanów w proszkach do prania i środkach do zmywarek. Osiągnięto to dzięki opracowaniu materiałów informacyjnych dla decydentów, co przyczyniło się do wprowadzenia ogólnounijnego zakazu stosowania fosforanów w proszkach do prania.

Projekt Flagowy: „Wdrażanie najlepszych praktyk rolniczych- Baltic Deal”

Liderem projektu jest Litewskie Centrum Doradztwa Rolniczego (LRATC) oraz Federacja Rolników Szwedzkich (LRF). Baltic Deal skupia rolników oraz organizacje doradztwa rolniczego w celu podniesienia ich kompetencji dotyczących praktyk i działań rolno-środowiskowych. Projekt jest wspólnym wysiłkiem na rzecz poprawy statusu środowiskowego Morza Bałtyckiego poprzez użycie uzasadnionych ekonomicznie środków ograniczających utratę biogenów z rolnictwa, przy zachowaniu konkurencyjności gospodarstw. Baltic Deal realizowany jest m.in. poprzez tworzenie sieci, w ramach której rolnicy oraz doradcy wymieniają się wiedzą na temat dobrych praktyk i organizują wyjazdy studyjne zarówno w obrębie ich kraju, jak i pozostałych państw regionu Morza Bałtyckiego. Szereg środków przetestowano w sieci składającej się z ponad 118 demonstracyjnych gospodarstw rolnych. Odbyło się ponad 90 wizyt studyjnych i warsztatów w gospodarstwach demonstracyjnych z udziałem ponad 2000 osób. Projekt ten przyczynił się do realizacji działań w ramach OP Biogeny – „bardziej efektywne zarządzanie substancjami biogennymi” i „ułatwianie międzysektorowego dialogu politycznego”.

Polskim partnerem projektu jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie – Oddział w Radomiu (CDR). Dzięki międzynarodowej współpracy w ramach projektu w Polsce obecnie funkcjonuje 48 pokazowych gospodarstw rolnych służących dalszej edukacji rolników z regionu Morza Bałtyckiego. Oficjalne zakończenie projektu nastąpi we wrześniu 2013 r.

Obszar Priorytetowy Innowacje Pełne wykorzystanie potencjału regionu w zakresie badań oraz innowacyjności (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspólnie ze Szwecją).

OP Innowacje bazuje na przeświadczeniu, że wzmocnienie współpracy transnarodowej ma decydujące znaczenie dla stworzenia żywotnego środowiska innowacyjnego w regionie Morza Bałtyckiego, który obejmuje względnie małe kraje i środowiska innowacyjne o różnym poziomie dojrzałości. Aktywizacja współpracy transnarodowej powinna odbywać się zarówno na szczeblu politycznym, jak i na szczeblu przedsiębiorstw, co pozwoli na osiągnięcie lepszej mobilności, większej spójności regionalnej i trwałego wzrostu gospodarczego.

Projekt Flagowy: Sieć Współpracy SUBMARINER: Działania i inicjatywy na rzecz innowacyjnego i zrównoważonego korzystania z zasobów Morza Bałtyckiego

Celem Sieci Współpracy SUBMARINER jest promowanie i stymulowanie inicjatyw na arenie międzynarodowej, jak i krajowej, bądź regionalnej w poszczególnych krajach Regionu Morza Bałtyckiego (RMB), które dotyczą innowacyjnego wykorzystania zasobów morza z poszanowaniem zasad zrównoważonego wzrostu i podejścia ekosystemowego. Sieć Współpracy SUBMARINER realizuje program działań zdefiniowany w tzw. Bałtyckiej Mapie Drogowej (wypracowanej w projekcie SUBMARINER, będzie opublikowana jesienią 2013), który to dokument rekomenduje sekwencje konkretnych działań odnośnie do innowacyjnego gospodarowania zasobami morskimi prowadzących do realizacji unijnych polityk w RMB (Strategia UE 2020), a w szczególności polityk dotyczących gospodarki morskiej (inicjatywa „Błękitny Wzrost”, Zintegrowana Polityka Morska EU, przygotowywana dyrektywa dot. planowania przestrzennego obszarów morskich i in.)

Partner wiodący: Ministerstwo Finansów, Zatrudniania, Transportu i Technologii Landu Schleswig-Holstein, przy współpracy ze Szwedzką Agencją ds. zarządzania Akwenami Morskimi i Słodkowodnymi i Instytutem Morskim w Gdańsku. Termin zakończenia: 2020 r.

Projekt Flagowy: Star Dust¹²

Rdzeń projektu StarDust stanowi pięć ponadnarodowych, pilotowych zadań. IOPAN jest bezpośrednio zaangażowany w zadanie Clean Water, które ma na celu poszukiwanie nowych rozwiązań i technologii w zakresie ochrony naturalnych zasobów wodnych, w szczególności zasobów wodnych regionu Morza Bałtyckiego. Region ten jest silnie zanieczyszczony przez wiele substancji chemicznych. Status jego środowiska ulega stopniowemu pogorszeniu, procesy takie jak eutrofizacja i anoksja dotyczą co raz większych rejonów Morza Bałtyckiego. W ramach projektu StarDust/Clean Water, IOPAN sporządził aktualne raporty dotyczące stanu środowiska Morza Bałtyckiego i innych wybranych światowych akwenów wodnych. Na podstawie raportów zostały wyłonione pewne kluczowe substancje zanieczyszczające (rtęć, halogenki związków organicznych, związki organiczne zawierające cynę, pochodne ftalanu i farmaceutyki), które już są lub stają się alarmującym problemem środowiska morskiego i dla których zaleca się

¹² W projekt zaangażowany jest Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk w Sopocie (IOPAN), finansowany jest w ramach programu BSR.

opracowanie technologii zmniejszających ich ilość w środowisku. Wokół tego problemu Star Dust/Clean Water utworzył platformę przepływu wiedzy i technologii, dodatkowo pogłębiając rozwój współpracy międzynarodowej w regionie Morza Bałtyckiego w celu ochrony jego środowiska¹³.

Obszar Priorytetowy Kultura *Rozwój i promocja wspólnej kultury i tożsamości kulturowej* **(Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wspólnie z Niemcami)**

Spójne ramy współpracy kulturalnej w regionie Morza Bałtyckiego, jako cel SUE RMB powinny być oparte na szerokiej gamie międzyrządowych i pozarządowych instytucji, które zajmują się projektami w wymiarze kultury w regionie, np. ARS BALTICA, Grupa Monitorowania Dziedzictwa Kulturowego Państw Morza Bałtyckiego, Grupa wyższych urzędników ds. Kultury RPMB (SOGC) i Partnerstwo Wymiaru Północnego ds. Kultury (NDPC). Ponadto, istnieje kilka organizacji regionalnych, które dotyczą kwestii kulturowych: Nordycka Rada Ministrów, Baltic Metropolises (BaltMet) i Subregionalna Współpraca Państw Morza Bałtyckiego (BSSSC).

Projekt Flagowy: Art Line

Art Line to projekt skupiający 14 instytucji kultury z 5 krajów nadbałtyckich (Szwecji, Polski, Niemiec, Rosji i Litwy) tworzących platformę współpracy i wymiany kulturalnej. Jest też okazją dla artystów do szukania nowych inspiracji, kontekstów i przestrzeni z naciskiem na wykorzystywanie najnowszych technologii. Partner wiodący: Muzeum Blekinge w Karlskrona/Szwecja. Termin: grudzień 2013.

Projekt Flagowy: Baltic House

Celem projektu jest tworzenie możliwości zapoznania się ze sztuką państw region Morza Bałtyckiego i uczynienia jej bardziej dostępną dla szerszej publiczności. W ramach projektu zadaniem Nadbałtyckiego Centrum Kultury z Gdańska jest stworzenie mobilnej wystawy, pawilonu artystycznego. Celem długookresowym jest promocja sztuki państw regionu poza ich granicami. Partner wiodący: Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku; termin: 2016.

Projekt Flagowy: Bałtycki Atlas Dziedzictwa

Stanowi kontynuację projektu zapoczątkowanego przez Centralne Muzeum Morskie z Gdańska w ramach programu Południowy Bałtyk, mającego na celu zbudowanie wirtualnego atlasu ważnych miejsc dziedzictwa kulturowego w regionie. Projekt, dotychczas obejmujący 4 państwa, zostanie w ramach SUE RMB rozszerzony o wszystkie kraje Morza Bałtyckiego. Dodatkowo realizowane są działania edukacyjne z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego oraz działania promujące turystykę kulturową w regionie. Partner wiodący: Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku; termin: 2015.

¹³ Członkami nowego projektu będą partnerzy projektu StarDust oraz podmioty wyłonione w czasie realizacji projektu. Liderem nowego projektu **PharmCatch** został IOPAN. Projekt PharmCatch oszacuje źródła, drogi, ładunki dopływających farmaceutyków do Morza Bałtyckiego oraz określi wpływ tych substancji na środowisko morskie, co powinno pozwolić na opracowanie odpowiedniej strategii zmierzającej do redukcji stopnia zanieczyszczenia środowiska morskiego tymi substancjami.

Projekt Flagowy: Sieć Muzeów Morskich Morza Bałtyckiego

Baltic Sea Maritime Museums' Network to drugi projekt Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, który przewiduje stworzenie sieci współpracy Muzeów Morskich państw regionu Morza Bałtyckiego, na rzecz rozwoju kompetencji, wymiany doświadczeń oraz realizacji wspólnych projektów kulturalnych. Współpraca między państwami regionu i samymi muzeami rozpoczęła się ok 20 lat temu, aż do ustanowienia stałej współpracy między muzeami morskimi. Partner wiodący: Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku; termin: 2015.

Projekt Flagowy: Wspieranie współpracy instytucji ds. edukacji i przedsiębiorstw w regionie Morza Bałtyckiego (Next-level creative hub)

W Rydze doszło do powołania platformy pozwalającej na wymianę doświadczeń, najlepszych praktyk w branżach kreatywnych. Lokalizacja (była Fabryka Papierosów/Tabakas Fabrika) pozwala na organizację wystaw, koncertów, festiwali, pokazów, występów, konferencji, seminariów i warsztatów. Do zadań ośrodka należy także promocja współpracy między MŚP i instytucjami edukacyjnymi w obszarze kultury i przemysłów kreatywnych. Zajmuje się on także wspieraniem ludzi młodych rozpoczynających własną działalność gospodarczą w wymienionym obszarze. Partner wiodący: łotewskie ministerstwo kultury, przy współpracy: Finlandii, Szwecji, Estonii, Litwy, Norwegii, Danii, Niemiec, Rosji i Polski; termin zakończenia: 2015.

Projekt Flagowy: Cultural share point

To projekt własny polskiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zakładający stworzenie platformy współpracy bezpośredniej pomiędzy organizacjami, twórcami oraz instytucjami kultury współpracującymi z partnerami z basenu Morza Bałtyckiego. Platforma ta będzie także praktycznym źródłem wiedzy o najważniejszych aktualnych wydarzeniach i przedsięwzięciach odbywających się w tych krajach, jak również informacji o dostępnych programach i funduszach na kulturę w całym regionie. Partner wiodący: polskie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ Ars Baltica; termin: do ustalenia.

Obszar Priorytetowy Edukacja

Projekt Flagowy: Nauka dla życia i pracy w szkołach w regionie Morza Bałtyckiego - Learning for Life and Work in School - LLWS Baltic.

Celem projektu jest wzmocnienie współpracy transnarodowej w regionie Morza Bałtyckiego w obszarze edukacji. W I fazie wdrażania (I połowa 2013 r.) zapowiedziano współpracę ponadnarodową i wzajemne uczenie się w ramach państw regionu Morza Bałtyckiego na poziomie regionalnym i krajowym oraz wymianę dobrych praktyk – zbudowanie przyszłej sieci współpracy dla projektu flagowego SUE RMB. W II fazie wdrażania (od II połowy 2013 r.) założono przygotowanie projektu do zgłoszenia go jako Projektu Flagowego SUE RMB – Obszar Priorytetowy – Edukacja. Projekt zainicjowany przez Baltic Sea Network. Partnerzy: Szwecja (lider), Finlandia, Estonia, Łotwa, Litwa, Polska, Niemcy.

Obszar Priorytetowy Bezpieczeństwo (PA Safe)

Projekt Flagowy: Stworzenie sieci centrów doskonałości w zakresie szkoleń morskich

Prowadzony przez Akademię Morską w Szczecinie, miał na celu zapewnienia młodym ludziom atrakcyjnych perspektyw długiej kariery w przedsiębiorstwach sektora morskiego lub zawodach morskich i ułatwienia mobilności między zawodamiorskimi i lądowymi. Hasłem wspierającym ideę projektu było „wspólne stworzenie wysokich norm szkolenia, dyscypliny i ćwiczeń” w celu podniesienia kompetencji marynarzy i dostosowania wymogów do współczesnych wymogów sektora transportu morskiego (zaawansowane technologicznie statki, TIK, bezpieczeństwo i ochrona, nawigacja w warunkach występowania lodu).

Projekt spotkał się z zainteresowaniem członków Komitetu Sterującego PA13 w 2010 r. Jednak pomimo pierwotnej deklaracji udziału w projekcie kilku uczelni morskich z państw nadbałtyckich nie zdołał on w ciągu dwóch lat zgromadzić odpowiednich partnerów, którzy mogliby w nim uczestniczyć. Prowadzącemu projekt, dr Januszowi Uriaszowi z AM w Szczecinie nie udało się również, mimo wielu starań i czynionych wysiłków, uzyskać środków na finansowanie projektu. W listopadzie 2012 r. Komitet Sterujący OP Safe zdecydował, na swoim 7 posiedzeniu w Kopenhadze, o wycofaniu tematu projektu z listy projektów flagowych OP Safe.

Projekt Flagowy: Przeprowadzenie formalnej oceny ryzyka w przypadku zbiornikowców do przewozu skroplonego gazu ziemnego w obszarze Morza Bałtyckiego (dawny PF 13.7)

Powstaniu projektu w 2010 r. towarzyszyła świadomość tego, że transport morski skroplonego gazu ziemnego (LNG) na potrzeby zużycia energii staje się coraz ważniejszym rynkiem. Istniały oczekiwania, że będzie to dotyczyć również regionu Morza Bałtyckiego, szczególnie w kontekście budowanego w Świnoujściu nowego terminalu gazowego. Doświadczenie w zakresie wypadków dotyczących statków do przewozu skroplonego gazu ziemnego i terminali LNG jest bardzo ograniczone. Dlatego uznano, że konieczna jest formalna ocena ryzyka w przypadku tego rodzaju transportu morskiego w regionie Morza Bałtyckiego. Celem oceny miało być określenie wszelkich środków i przepisów zapobiegawczych związanych z bezpieczeństwem i ochroną. Formalna ocena ryzyka powinna objąć wszystkie zainteresowane przewozem gazu LNG strony, zarówno rządowe jak i branżowe, w celu stworzenia wzorcowych procedur i planów na wypadek zagrożenia, wytycznych i zachęt prawnych. Realizacja projektu była możliwa jedynie z udziałem właściwego finansowania. Pierwszym liderem projektu była Akademia Morska w Szczecinie. Po roku, wobec braku odpowiedniej aktywności kierujących projektem, projekt został przejęty przez Akademię Morską w Gdyni, która zdołała zainteresować nim kilku ewentualnych partnerów, ale pomimo przychylności członków Komitetu Sterującego OP Safe, nie zdołała pozyskać funduszy na jego realizację. Na siódmym spotkaniu Komitetu w grudniu 2012 r. w

Kopenhadze członkowie Komitetu przyjęli informację przedstawiciela MTBiGM o rezygnacji Polski z funkcji lidera Projektu Flagowego 13.7¹⁴.

Obszar Priorytetowy Rolnictwo (PA Agri)

Projekt Flagowy: Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Obowiązki lidera projektu flagowego zostały powierzone szwedzkiej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz polskiemu Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zdecydowano, iż współpraca w ramach projektu obejmuje dwa podstawowe obszary tj: młódzież na obszarach wiejskich oraz wspieranie przyjaznego klimatu dla innowacji na obszarach wiejskich. Obecnie projekt flagowy rozpoczął nowy etap funkcjonowania, w związku z uzyskaniem środków z Instytutu Szwedzkiego. Kwestie zarządzania projektem spoczywają na stronie szwedzkiej, a w projekcie uczestniczą partnerzy z krajów regionu Morza Bałtyckiego, w tym z Polski (z PL trzy instytucje: Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego- Oddział Kraków oraz Katedra Socjologii Wsi i Miasta na Wydziale Ekonomiczno- Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego). Zgodnie z ustaleniami przewiduje się, iż strona polska w 2013 r. zorganizuje dwa seminaria w ramach ww. projektu flagowego. Zakłada się iż projekt będzie realizowany do 2015 r.

Obszar Priorytetowy Zagrożenia (PA Hazards)

Projekt Flagowy: Ocena potrzeb w zakresie usuwania broni chemicznej

Liderem projektu jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Z inicjatywy GIOŚ, zalegającą na dnie Bałtyku bronią chemiczną zajmie się HELCOM. Na spotkaniu ministerialnym w Moskwie, 20 maja 2010 r., państwa - strony HELCOM zgodziły się na powołanie grupy eksperckiej ds. zatopionej broni chemicznej (HELCOM MUNI). W 2012 r. GIOŚ zapewnił udział ekspertów ze strony polskiej w pracach ww. grupy podczas dwóch spotkań i prac konsultacyjnych nad opracowywanym raportem. U podstaw tej decyzji leżał fakt, iż HELCOM na początku lat 90. zajmował się już tym problemem oraz to, że forum HELCOM stanowi doskonałą platformę współpracy w ocenie zagrożenia przez broń chemiczną dla ekosystemu Bałtyku. Opracowany wspólnie z Niemcami projekt mandatu grupy zakłada zebranie dostępnych informacji na temat zatopionej broni chemicznej, ocenę zagrożeń ekologicznych oraz przedstawienie propozycji dalszego postępowania z zalegającą na dnie bronią. Wynikiem prac grupy HELCOM MUNI jest raport opracowany przez ekspertów z krajów bałtyckich pod przewodnictwem Polski i Niemiec. Został on oficjalnie zaaprobowany do publikacji oraz jako wkład na Konferencję Ministerialną HELCOM dnia 3 października 2013 r.

¹⁴ Komitet Sterujący zdecydował, że FP13.7 pozostanie jednak na liście projektów OP Safe. Uzgodniono przy tym, że ze względu na szerokie zainteresowanie tematyką LNG na Bałtyku zmieniony zostanie nieco tytuł projektu na: „Przeprowadzenie formalnej oceny ryzyka dla zbiornikowców do przewozu skroplonego gazu ziemnego i infrastruktury portowej (w tym operacji bunkrowania i przeładunku) w obszarze Morza Bałtyckiego”. Projekt oczekuje na lidera.

Od 2011 roku w ramach projektu flagowego realizowany jest również sub-projekt CHEMSEA – Amunicja Chemiczna – odnalezienie i oszacowanie.

Sub – projekt CHEMSEA – Amunicja Chemiczna – odnalezienie i oszacowanie

Inicjatorem i koordynatorem projektu jest Instytut Oceanologii PAN z Sopotu. Całkowity budżet projektu to ponad 4.8 milionów euro. Projekt CHEMSEA jest bezpośrednią kontynuacją projektu MERCW FP6 Unii Europejskiej, mającego na celu oszacowanie zagrożenia ze strony broni chemicznej spoczywającej w pobliżu Bornholmu, gdzie została zatopiona podczas II Wojny Światowej¹⁵. Jak wynika z licznych doniesień, amunicja zawierająca bojowe środki trujące pokrywa znaczny obszar dna Bałtyku – nie tylko w miejscu oficjalnych rzutów, ale i kilku innych obszarach – np. na głębi Gdańskiej, czy morzu Gotlandzkim (obszar w okolicy głębi Gotlandzkiej). Projekt podejmuje się zlokalizować amunicję chemiczną w dotychczas niezbadanych rejonach wokół głębi Gdańskiej i Gotlandzkiej, oszacować stężenie bojowych środków trujących i ich produktów degradacji w osadach dennych otaczających znaleziska, a także oszacować ryzyko związane z przypadkowym lub naturalnym uwolnieniem tych substancji do toni wodnej. Produktem Projektu będą mapy rejonów skażonych, model pozwalający na oszacowanie rozprzestrzeniania się skażenia w przypadku naruszenia spoczywających na dnie pojemników lub skażonych osadów dennych oraz kompleksowa ocena ryzyka związanego z zalegającą na dnie Bałtyku Bronią chemiczną. Partner wiodący: Instytut Oceanologii PAN oraz dziesięć instytucji z Finlandii, Niemiec, Litwy, Polski i Szwecji¹⁶; termin przeglądu: czerwiec 2014r.

Obszar Priorytetowy MŚP

Projekt Flagowy: Rozwijanie głębszej współpracy w zakresie technologii środowiskowej w celu tworzenia nowych możliwości gospodarczych

W październiku 2010r., roli lidera projektu podjęło się polskie Ministerstwo Środowiska, które porosiło Główny Instytut Górnictwa o opracowanie koncepcji projektu. Opracowana przez GIG koncepcja, po uzgodnieniu z Ministerstwem Środowiska i uzyskaniu pozytywnej rekomendacji koordynatora sekcji 8, została przedstawiona podczas obrad Pierwszego Dorocznego Forum SUE RMB (Tallinn, 14-15 października 2010). Ministerstwo Środowiska jest zainteresowane uzyskaniem dofinansowania z PFI lub PSF na pozyskanie partnerów. W nowej perspektywie wskazane jest dofinansowanie projektów w pełni flagowych (eliminacja częściowo flagowych), wzmocnienie pozycji liderów tych projektów w procesie oceny aplikacji oraz złagodzenie

¹⁵ w rejonie Głębi Bornholmskiej i Głębi Gotlandzkiej.

¹⁶ Projekt jednoczy instytucje z Polski (Akademia Marynarki Wojennej, Wojskowa Akademia Techniczna), Szwecji (Szwedzka agencja obrony, Szwedzka Administracja Morska, Uniwersytet UMEA), Finlandii (Fiński Instytut Ochrony Środowiska, Fińska Agencja Weryfikacji Przestrzegania Konwencji o Broni Chemicznej) i Niemiec (Wolfgang von Thunen Institut, Alfred Wegener Institut). Instytucje litewskie w projekcie reprezentuje Litewska Agencja Ochrony Środowiska.

ograniczenia wydatkowania środków poza BSR i UE w przypadku upowszechniania i promocji technologii na rynku globalnym.

Obszar Priorytetowy Rynek wewnętrzny

Projekt Flagowy: Usuwanie pozostałych barier na jednolitym rynku

Usuwanie barier ma się odbywać poprzez wzmacnianie współpracy między właściwymi organami. Koordynacja 3 modułów została podzielona pomiędzy dwóch partnerów (Polskę i Szwecję):

- Identyfikacja nieuzasadnionych barier na rynku wewnętrznym między krajami regionu. Lider: Polska.
- Wymiana najlepszych praktyk w zakresie funkcjonowania Punktów kontaktowych ds. produktów oraz Pojedynczych punktów kontaktowych. Lider: Szwecja. Celem projektu jest stworzenie platformy do wymiany doświadczeń w zakresie tworzenia, finansowania i rozwijania punktów kontaktowych w regionie Morza Bałtyckiego.
- Wymiana informacji w ramach sieci partnerów nt. ogólnych zagadnień związanych z rynkiem wewnętrznym - ogólne kompetencje uczestników, w zależności od zainteresowania i zaangażowania poszczególnych krajów. Partner wiodący: Polska, Szwecja; termin przeglądu: 2015 r.

Obszar Priorytetowy Turystyka

Projekt Flagowy: Promowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Projekt przewiduje monitorowanie bieżących inicjatyw rozwijających turystykę w regionie Morza Bałtyckiego. W realizacji projektu wykorzystana będzie współpraca sektora publicznego i prywatnego. Projekt stanowi część innego projektu Enjoy South Baltic!, którego celem jest poprawa wizerunku i konkurencyjności regionu Południowego Bałtyku. Zgodnie z założeniem, wyniki prac powinny być rozpowszechniane w całym regionie poprzez tworzenie sieci wymiany informacji. Partner wiodący: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; termin przeglądu: czerwiec 2014 r.

Obszar Priorytetowy Transport

Projekt Flagowy: Terminowe zakończenie realizacji uzgodnionych priorytetów w zakresie infrastruktury:

Obejmuje m.in. oś kolejową Rail Baltica łącząca Polskę, Litwę, Łotwę i Estonię (oraz Finlandię za pośrednictwem promu kolejowego; oś kolejową Gdańsk – Warszawa – Brno/Bratysława – Wiedeń; oś drogową Gdańsk – Brno/Bratysława – Wiedeń.

Projekt zakłada także rozważenie możliwości wdrożenia innych projektów ważnych dla regionu, takich jak, m.in: połączenie drogowe Via Baltica – Polska, Litwa, Łotwa i Estonia; multimodalne

(północ-południe) osie transportowe ze Skandynawii przez Niemcy/Polskę – do Adriatyku. Partnerzy wiodący: wszystkie właściwe kraje.

Działanie Horyzontalne – Zagospodarowanie przestrzenne - zachęcanie do korzystania z transportu morskiego i lądowego odnośnie do planowania przestrzennego we wszystkich państwach członkowskich regionu Morza Bałtyckiego i opracowanie wspólnego podejścia do współpracy trans granicznej

Projekt Flagowy: PartiSEApate - zarządzanie na różnych poziomach w planowaniu przestrzennym obszarów morskich regionu Morza Bałtyckiego

Planowanie przestrzenne obszarów morskich (PPOM) dotyczy zagadnień takich jak ochrona środowiska, żegluga, produkcja energii odnawialnej, w tym sieci energetyczne, które wymagają współpracy w ramach całego basenu morza i jego zlewni. Celem projektu PartiSEApate jest wypracowanie ram instytucjonalnych, metod i narzędzi współpracy międzynarodowej zarówno podmiotów sektora prywatnego, jak i publicznego w gospodarowaniu przestrzenią morską oraz modelu zarządzania, wspomagających podejmowanie decyzji przestrzennych na poziomie wszystkich krajów bałtyckich.

Wnioski z raportu staną się przedmiotem analizy Grupy Ekspertów ds. MSP powołanej w projekcie, w skład której wchodzi przedstawiciele wszystkich krajów bałtyckich. Projekt przyczyni się do osiągnięcia celów SUE RMB i Zintegrowanej Polityki Morskiej EU. Lider: Instytut Morski w Gdańsku. Partnerzy pochodzą z Niemiec, Szwecji, Litwy, Łotwy, Norwegii. Termin zakończenia: koniec 2014r.

Projekt Flagowy Skrócenie tras lotniczych (Shorter Plane Routes) - zakończony

Skrócone trasy lotnicze zostały wprowadzone przez ustanowienie w regionie Morza Bałtyckiego funkcjonalnych bloków przestrzeni powietrznej (Functional Airspace Block - FAB). Polska współtworzy FAB wspólnie z Litwą. W Polsce za realizację odpowiedzialny był Departament Lotnictwa Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

4. Rozwój SUE RMB w 2012 r.

W 2012 r. trwał proces rewizji Strategii i jej planu działania rozpoczęty przez polską prezydencję w RUE przyjęciem Konkluzji Rady ds. Ogólnych ws. rewizji SUE RMB (z 15.11.2011 r.)¹⁷. W wyniku zakończenia przeglądu SUE RMB (formalnie zamknięty przez prezydencję duńską

¹⁷ Objęły one szereg praktycznych rekomendacji mających na celu usprawnienie wdrażania SUE RMB, która niespełna po dwóch latach funkcjonowania borykała się wieloma problemami. Najważniejsze propozycje objęły: poprawę zarządzania Strategią poprzez wzmocnienie roli KE i silniejsze zaangażowanie polityczne Państw Członkowskich na różnych szczeblach administracji, a także doprecyzowanie ról poszczególnych podmiotów wdrażających; zalecenie ustanowienia jasnych celów i wskaźników SUE RMB, ułatwiających jej ewaluację,

przyjęciem 26.06.2012 r. Konkluzji Rady ds. Ogólnych), przeprowadzono rewizję/aktualizację Planu Działania SUE RMB.

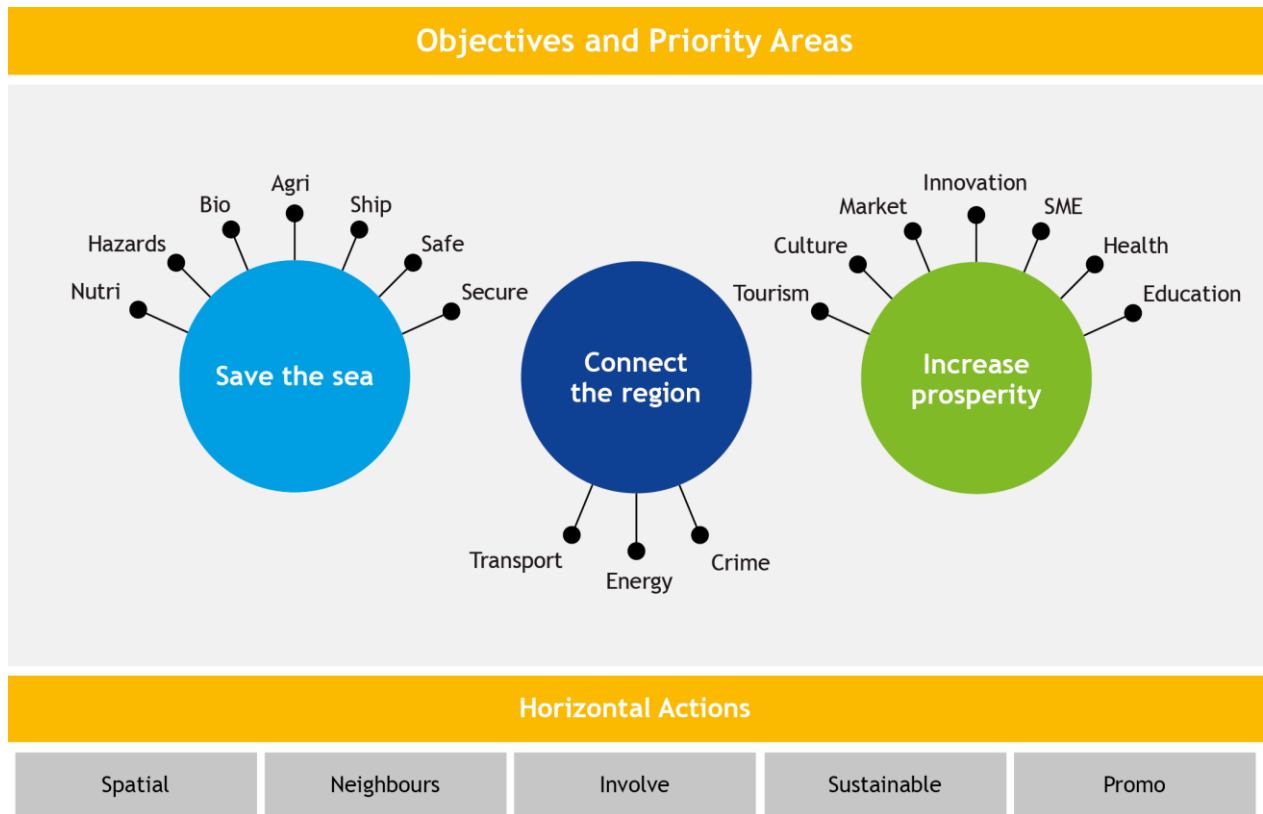
Rewizja PD wynikała z praktycznych potrzeb i spostrzeżeń podmiotów zaangażowanych w jego wdrażanie. Konieczne było doprecyzowanie ról podmiotów wdrażających Strategię na różnych poziomach: Komisji, Państw Członkowskich, Koordynatorów Obszarów Priorytetowych, Liderów Projektów Flagowych. Przejrzysty podział zadań miał usprawnić zarządzanie Strategią.

Nowy PD doprecyzowuje pojęcie Projektu Flagowego oraz określa ścieżkę postępowania dla projektodawców zainteresowanych włączeniem ich projektów do PD. Uzgodniono, że SUE RMB powinna w bardziej precyzyjny sposób określać cele, do których zmierza – stąd określenie celów, wskaźników i poziomów docelowych. **Trzy nadrzędne cele**, rozwinięte dalej w konkretne poziomy docelowe, to: *Save the Sea, Connect the Region, Increase Prosperity*. Cele i wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby SUE RMB wywodzą się z już istniejących polityk i wytycznych. Swoje cele, wskaźniki i poziomy docelowe wypracowały także poszczególne Obszary Priorytetowe. Jest to próba określenia ambicji, którym będziemy chcieli sprostać w najbliższych latach, a także krok ułatwiający komunikowanie o Strategii. Wprowadzenie celów ma posłużyć lepszej ewaluacji i monitorowaniu implementacji SUE RMB.

W czasie aktualizacji PD okazało się, że dopasowanie go do wyzwań i potrzeb makroregionu wiąże się także z **uporządkowaniem już istniejących oraz wprowadzeniem nowych dziedzin współpracy, czyli tzw. Obszarów Priorytetowych i Działań Horyzontalnych**. Wzmocniono w PD obecność takich zagadnień, jak kultura, zdrowie, turystyka, bezpieczeństwo, edukacja, poprzez stworzenie odrębnych Obszarów Priorytetowych. Po zmianach, współpraca w SUE RMB dzieli się na 17 Obszarów Priorytetowych oraz 5 Działań Horyzontalnych, w ramach których realizowanych jest kilkadziesiąt Projektów Flagowych. Oznacza to, że SUE RMB ma teraz większe ambicje kształtowania współpracy regionalnej także w powyższych dziedzinach. Nowy PD oferuje nowe płaszczyzny, na których można rozwijać działalność projektową. Stwarza to szansę dla aktorów regionalnych, którzy dotychczas nie mogli odnaleźć swojego miejsca w Strategii ze względu na zawężenie tematyczne.

utworzenie interaktywnej strony internetowej służącej jako platforma wymiany dobrych praktyk oraz informacji nt. wdrażanych projektów; zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania poprzez włączenie w realizację SUE RMB nie tylko polityki spójności, ale i innych polityk sektorowych. Konkluzje przewidywały także poszukiwanie płaszczyzn współpracy z regionalnymi strukturami współpracy funkcjonującymi w regionie, a także podkreśliły potrzebę angażowania we współpracę państw trzecich. Rekomendacje miały zostać wdrożone w 2012 r..

Schemat Planu Działania:

Skrótowa lista celów i wskaźników w SUE RMB¹⁸

Cel 1 - Save the Sea

1.1 Clear water in the sea

- good environmental status by 2021

1.2 Rich and healthy wildlife

- good environmental status by 2021

1.3 Clean and safe shipping

- decrease in shipping accidents
- elimination of illegal discharges by 2021

1.4 Better co-operation

- Full implementation of the HELCOM BSAP
- drawing up and application of Maritime Spatial Plans throughout the region in 2020

Cel 2 – Connect the Region

2.1 Good transport conditions

- completion of TEN-T core and comprehensive network in the region on time, incl. links to Russia and Belarus

2.2 Reliable energy markets

¹⁸ Odniesienie do pełnej tabeli z celami i wskaźnikami znajduje się w Konkluzjach ws. SUE RMB, które zostały przyjęte przez GAC 26.06.2012 r.

- full and environmentally sustainable interconnection of the gas and electricity markets acc. to BEMIP schedule

2.3 Connecting People in the Region

- 20% increase by 2020 of people or organisations participating in the EU framework programme, Culture, Youth in Action, LLL and Marie Curie action programmes

Cel 3 – Increase Prosperity

3.1 EUSBSR as frontrunner for deepening and fulfilling the Single Market

- 15% increase in the intra-regional trade in goods
- 15% increase in the intra-regional trade in services

3.2 EUSBSR contributing to the implementation of EU 2020 strategy

- positive influence on employment rate and expenditure on R&D

3.3 Improved global competitiveness of the Baltic Sea Region

- positive influence on GDP (internal convergence and vis-à-vis EU27)
- increase in the Human Development Index and internal convergence of the region
- increase in the Labour Productivity Index and internal convergence of the region

3.4 Climate change adaptation

- adoption of an integrated coastal protection plan and programme by 2020